

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: B4-13P/13/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1419200262
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1419200262.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II sudcom JUDr. Petrom Kalatom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: KJ. v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, dieťa rodičov: matka - V., zastúpená advokátkou JUDr. Barborou Vrbovou so sídlom Wilsonova 6, Bratislava, IČO: 42 231 370 a otec - B. t.č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce, štátne občianstvo SR, zastúpený advokátkou JUDr. Libušou Dočkalovou so sídlom Lachova 32, Bratislava o nahradenie súhlasu otca s vysťahovaním maloletého dieťaťa do cudziny, takto

rozhodol:

- I. Súd nahrádza súhlas B., otca maloletej T. s vysťahovaním maloletej na územie Spojených štátov amerických.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným Okresnému súdu Bratislava IV dňa 28.01.2019 matka žiadala, aby súd nahradil súhlas otca matke s vysťahovaním maloletého dieťaťa A. na územie Spojených štátov amerických.

2. Svoj návrh matka odôvodnila tým, že dňa 15.12.2012 uzavrela matka s otcom maloletého dieťaťa manželstvo, ktoré bolo rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 16.05.2018 sp. zn. 25P/138/2015 rozvedené a maloleté dieťa na čas po rozvode bolo zverené do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude zastupovať a spravovať jej majetok. Súd zároveň otca zaviazal prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima k rukám matky maloletej vždy do 15. dňa v mesiaci. Matka uviedla, že manželstvo rodičov maloletého dieťaťa bolo spočiatku harmonické, avšak po narodení maloletej sa u otca začali prejavovať voči matke despotické a majetnícke sklony. Otec úplne matku izoloval od spoločnosti, matka ako občianka Spojených štátov amerických a ruskej federácie, nemala žiadne rodinné zázemie na Slovensku, okrem rodiny otca maloletého dieťaťa. Hlavným a najzávažnejším dôvodom rozpadu manželstva a celkovo vzťahov v rodine bola skutočnosť, že otec bol závislý na drogách a obchodoval s nimi. V priebehu rozvodového konania bol otec od 27.04.2018 vo výkone trestu odňatia slobody s tým, že koniec trestu má stanovený na deň 02.03.2028. Matka má za to, že život a presťahovanie sa maloletej s matkou do Spojených štátov amerických je v záujme maloletej. Ide o stmelenie rodiny matky, ktorá tam žije, maloletá je silno citovo naviazaná na matku. Otec sa viackrát vyjadril v tom zmysle, že plánuje matke ublížiť, alebo pošle niekoho kto to spraví, vyhrážal sa matke, že do roka sa jej pomstí. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp.zn. 25P/141/2018 rozhodol uznesením o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia tak, že nahradil súhlas otca maloletej a povolil vycestovanie maloletej s matkou do Spojených štátov amerických na dobu najviac 90 dní. Uvádzala, že v Spojených štátoch amerických má rodinu, láskavé a priateľské prostredie pre maloleté dieťa, ktoré vie zabezpečiť nielen ona, ale aj celá jej rodina. V prípade vysťahovania do

Spojených štátov amerických by maloletá pokračovala v navštevovaní materskej škôlky (podľa stavu v čase podania návrhu), ktorú od septembra 2018 začala navštevovať s dôrazom na integráciu dieťaťa pochádzajúceho z inej krajiny. Rovnako tak matka má zabezpečené aj bývanie u svojej rodiny, kde aj v súčasnosti býva. Maloletá má svoju vlastnú izbu, priestor na oddych, hranie sa. V meste je vysoké sociálne zázemie, zdravé životné prostredie, ako aj bohaté a kvalitné možnosti kultúrneho a športového vyžitia. Matka rovnako vyvinula nevyhnutné aktivity smerujúce k tomu, aby sa v Spojených štátoch amerických zamestnala. Matka ovláda anglicky jazyk, je štátna občianka Spojených štátov amerických, bola jej ponúknutá pracovná ponuka poisťovacieho agenta, čo by jej pomohlo zabezpečiť vysokú životnú úroveň pre maloletú. Maloletej bola diagnostikovaná reumatická artritída, ktorú vie matka riešiť lepšie v Spojených štátoch amerických vzhľadom na vysokú kvalitu poskytovanej zdravotníckej starostlivosti. Matke sa po rozvode s otcom maloletého dieťaťa tak dramaticky zmenili pomery, že nakoľko na Slovensku nemala žiadne zázemie, podporu, nevidela inú možnosť, ako sa obrátiť na svoju rodinu v Spojených štátoch amerických, preto požiadala súd o vydanie neodkladného opatrenia na udelenie súhlasu s vycestovaním, aby sa pozbierala z veľmi náročného životného obdobia a bola schopná sa naplno venovať svojmu dieťaťu.

3. Otec sa vo svojom podaní doručenom Okresnému súdu Bratislava IV dňa 13.08.2019 vyjadril, že s návrhom matky zásadne nesúhlasí. Ani jeden z uvádzaných dôvodov nie je kvalifikovaným dôvodom pre vystaňovanie maloletej do cudziny a jej odlúčenie od otca. Matka nepredložila žiaden dôkaz, ktorým by preukázala pravdivosť svojich tvrdení. Návrh matky bol doručený súdu dňa 28.01.2019, t.j. po uplynutí doby určenej súdnym rozhodnutím na pobyt maloletej v zahraničí. Matka nerešpektuje súdne rozhodnutie, ktoré časovo vymedzilo dĺžku pobytu maloletej v zahraničí, a maloletá sa tak zdržiava v zahraničí neoprávnene. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia o nahradenie súhlasu otca s vycestovaním maloletej, matka podala dňa 04.07.2018 bezprostredne po doručení rozsudku Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/138/2015-521 zo dňa 16.05.2018, keď nadobudla právnu istotu o zverení maloletej do svojej svojej osobnej starostlivosti bez akýchkoľvek povinností voči otcovi. Otec sa k predmetnému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemohol vyjadriť a o nariadení neodkladného opatrenia sa dozvedel až z doručeného uznesenia Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/141/2018-15 zo dňa 01.08.2018, kedy už matka s maloletou opustila Slovensko. Matka nerešpektuje rodičovské práva otca, bráni v styku maloletej s otcom. Otca o súhlas s vycestovaním maloletej na pobyt do Spojených štátov amerických nežiadala, ani ho neinformovala, že s maloletou vycestuje, ani ho nežiadala o súhlas s vystaňovaním a bez jeho súhlasu maloletú zdržiava v zahraničí. Matka vyše roka s otcom, ani s nikým z jeho rodinných príslušníkov nekomunikuje, ani s kuratelou, a teda od augusta 2018 nemá otec o maloletej akékoľvek informácie. Za účelom nápravy sa listom zo dňa 07.09.2018 otec obrátil na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny so žiadosťou o pomoc pri komunikácii s matkou maloletej ohľadom všetkých informácií týkajúcich sa maloletej. V tej dobe bola matka v zahraničí s maloletou ešte legálne. Otec žiadal, aby ho pravidelne písomne informovala o všetkých skutočnostiach, ktoré sa týkajú maloletej. Poukázal na to, že bez ohľadu na situáciu, v ktorej sa nachádza, jeho rodičovské práva sú zachované a v zmysle Zákona o rodine má plné právo na informácie. Návrh matky je založený na klamstvách, na nezmyselných a navzájom si odporujúcich tvrdeniach. Absolútne je nepravdivé tvrdenie matky o údajnej dramatickej zmene pomerov po rozvode manželstva, že na Slovensku nemala žiadne zázemie a podporu. K žiadnej zmene životných podmienok matky po rozvode manželstva nedošlo. Matka po rozvrate manželstva stále bývala so svojím otcom v spoločnej domácnosti, čiže aj po rozvode manželstva, a až neskôr, keď bol otec matky vyhostený, tak si prenajala menší byt bližšie k bydlisku otca maloletej. Tvrdenia matky o zámere stmelovať rodinu v zahraničí sú bez významu z hľadiska vlastného záujmu maloletej a princípov upravujúcich rodinné právo. Z jej strany ide o fabuláciu, ktorou stavia svojich príbuzných a svoje individuálne záujmy nad rodičovstvo otca a nad záujem maloletej. Zo súdneho spisu je zrejmé, že touto jej rodinou je iba jej sestra, ktorá ju pozvala na návštevu. Príbuzní matky istý čas od roku 2012 žili na Slovensku, aby pre svoju starú matku využili všetky možnosti zdravotnej starostlivosti, ktorá podľa ich vyjadrení bola dostupnejšia a efektívnejšia ako v Spojených štátoch amerických. Úvahy matky o kvalite zdravotnej starostlivosti pre maloletú v zahraničí nespochybňujú kvalitu ani na Slovensku, pre ktorú sa bola celá rodina ochotná vystaňovať zo Spojených štátov amerických. Reumatická artritída, ktorou maloletá trpí, sa bežne lieči aj na Slovensku, a preto ani ochorenie maloletej nemôže byť dôvodom na jej vystaňovanie. Základné životné podmienky v Spojených štátoch amerických načrtnuté matkou nie sú ničím nadštandardné oproti podmienkam, ktoré si vybudovala na Slovensku. Na Slovensku matka aj s maloletou fungovala po vyhostení svojho otca autonómne, nebola na nikom závislá. Nie sú pravdivé ani tvrdenia matky o charakterových vlastnosti otca, ktorý ju mal obmedzovať a izolovať. Podaním návrhu v tomto konaní matka nesleduje najlepší

záujem dieťaťa, ktorý je prioritný, ale svoj vlastný cieľ, žiť v Spojených štátoch amerických. Svojím správaním dáva najavo, že nerešpektuje práva dieťaťa, ktoré sa narodilo na Slovensku, je občanom Slovenskej republiky, má tú zázemie širokej rodiny zo strany otca, s ktorým ju od malička spájalo silné citové puto. Nielenže maloletú odtrhla od otca, od prostredia, na ktoré bola zvyknutá, od starej matky a širšej rodiny otca, od škôlky, zamedzila jej s ním akýkoľvek kontakt, ale neposkytuje im vôbec žiadne informácie, pričom aktuálne ju neoprávnene zadržáva v zahraničí. Podľa názoru otca vystaňovanie do cudziny v žiadnom prípade nie je v záujme maloletej, pretože tu má svoje korene, rodinné zázemie, predovšetkým otca a starú matku, na ktorých je od útleho detstva fixovaná. V záujme maloletej je, aby rozvíjala vzťah so svojím otcom a jeho rodinou na území Slovenska.

4. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov, svedkyne F. - starej matky maloletej, kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, oboznámil sa s listinnými dôkazmi v spise, a zistil nasledovný stav:

5. Rodičia maloletého dieťaťa boli rozvedení rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/138/2015-521 zo dňa 16.05.2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave č.k. 11CoP/228/2021-1078 zo dňa 08.03.2022. Zároveň súd rozhodol, že maloletá sa na čas po rozvede zveruje do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 30% zo sumy životného minima k rukám matky maloletej vždy do 15. dňa v mesiaci.

6. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV č.k. 25P/141/2018-15 zo dňa 01.08.2018, súd nahradil súhlas otca maloletej, a povolil vycestovanie maloletej do Spojených štátov amerických na dobu najviac 90 dní tak, že termín odchodu bude najskôr 01.08.2018 a termín návratu najneskôr do 30.11.2018.

7. Z potvrdenia Dartmouth - Hitchcock reumatológie v pavilóne Norte Dame zo dňa 21.01.2019 a zo dňa 23.09.2019 (čl. 101 a 140 v spise) vyplýva, že maloletá je sledovaná v pediatrickej reumatologickej klinike od 18.01.2018 pre predtým pokročilú polyartikulárnu juvenilnú idiopatickú artritídu a je dôležité, aby maloletá mala povolené udržiavať 100% svojej lekárskej starostlivosti v Spojených štátoch amerických.

8. V priebehu pojednávania konaného dňa 03.09.2019 právna zástupkyňa matky uviedla, že matka v súčasnosti zabezpečuje starostlivosť o maloletú, zastupuje maloletú, spravuje jej majetok, stará sa o ňu. Pobyt u matky má na maloletú a jej zdravotný stav pozitívny vplyv. Predošlý zdravotný stav bol poznačený negatívnym pôsobením otca. Má za to, že nahradenie súhlasu otca s vystaňovaním maloletej, je v jej najlepšom záujme, a teda, že je v najlepšom záujme maloletej, aby bola v starostlivosti matky, ktorá má v Spojených štátoch amerických zázemie, pričom na území Slovenskej republiky žiadne zázemie nemá. Všetko, čo maloletá mala na Slovensku, má aj v súčasnosti v Spojených štátoch amerických, teda tam má zdravotnú starostlivosť, poistenie, matka tam má prácu. Ak by išlo o štandardný vzťah medzi rodičmi alebo štandardný rozvod, bola by situácia iná. Ide o to, že otec je momentálne právoplatne odsúdený, je vo výkone trestu odňatia slobody na desať rokov. Aj samotná realizácia styku je pre ďalší vývoj maloletej podľa jej názoru nevhodná a nie je pre ňu prospešná. Dôvodom konania matky teda bolo odsúdenie otca a zároveň matka koná v najlepšom záujme maloletej.

9. Právna zástupkyňa otca na pojednávani konanom dňa 03.09.2019 zotrvala na tom, že pobyt maloletej v Spojených štátoch amerických je od 01.12.2018 neoprávnený. Matka vycestovala do Spojených štátov amerických na základe vydaného neodkladného opatrenia, pričom sa už odtiaľ nevrátila, jednostranne presadzujúc vlastné záujmy bez ohľadu na záujmy maloletej ostala v Spojených štátoch amerických. Obvyklým miestom pobytu je pri tom Slovenská republika, kde sa narodila, má zázemie, starých rodičov, škôlku, kamarátov, zdravotné poistenie, lekára. O to všetko prišla svojvoľným odchodom matky, ktorá ju vzala so sebou do Spojených štátov amerických. Pomery matky sa po rozvede nijakým spôsobom nezmenili, nakoľko matka od januára 2015 žila so svojím otcom, a teda s otcom maloletej nežili už niekoľko rokov. Do apríla 2018 realizovali rodičia maloletej striedavú starostlivosť o maloletú, otec bol riadne zamestnaný. Po tom, čo Okresný súd Bratislava IV rozhodol o rozvede manželstva, matka maloletej začala podnikať kroky na vystaňovanie sa do Spojených štátov amerických, a robila všetko preto, aby odtrhla maloletú od jej koreňov, predovšetkým od jej otca a starých rodičov. Matka zamlčala aj to, že zrušila nájom bytu ešte predtým, ako mala vycestovať na základe neodkladného opatrenia, o čom sa dozvedeli až neskôr, v termíne, kedy sa matka už mala vrátiť. Počas pobytu v zahraničí matka žiadnym spôsobom nekontaktovala ani otca maloletej, ani starých rodičov, a ani kolízneho opatrovníka. Otec maloletej od apríla 2018 mal sprostredkované informácie ešte od starej matky, odvtedy však matka ignoruje rodičovské práva otca.

10. Z výpovede svedkyne F. - starej matky maloletej vyplýva, že v roku 2015 došlo k zhoršeniu ich vzťahov s matkou maloletej, po tom čo bol otec maloletej vzatý do väzby. Maloletá bola v tom čase fixovaná tak na ňu, ako aj na svojho otca. Neskôr sa trochu vzťah zlepšil, matka maloletej ju pustila aj do bytu, mohla ísť aj ku maloletej. Vzťahy sa stabilizovali po návrate syna z väzby. Bolo to obdobie, kedy sa rodičia striedali v starostlivosti o maloletú. Neskôr sa vzťahy znovu zhoršili, súviselo to s rozhodnutím matky odstrihnúť maloletú od jej tunajšej rodiny. Otec podal návrh na návratové konanie. Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, s ktorým komunikovala, jej oznámilo, že riešením je aj podanie trestného oznámenia na matku, nakoľko jej konanie je v Spojených štátoch amerických považované za trestný čin. Oni však nechceli zhoršovať situáciu maloletej ešte viac, preto trestné oznámenie nepodávali. Keď sa ich pýtali, akým spôsobom navrhovali riešiť situáciu, navrhovali návrat matky aj s maloletou na Slovensko. Stará matka má podozrenie, že matka maloletej stále užíva návykové látky.

11. Z potvrdenia vydaného spoločnosťou Fidelity Investments zo dňa 26.09.2019 vyplýva, že matka je ich zamestnankyňou od júla 2019 (č.l. 133 a 352 v spise).

12. Podľa potvrdenia Peter Woodbury school, 180 County Road, Bedford, New Hampshire 03110 zo dňa 25.09.2019 (č.l. 135 v spise) matka preukázala, že maloletá bola študentkou prvého ročníka akademického roka 2019-2020.

13. Z potvrdenia lekára F. Sterling smiles, Profesionálne rodinné zubé lekárstvo zo dňa 24.09.2019 (č.l. 144 v spise) vyplýva, že maloletá je ich pacientkou a v ich starostlivosti od 06.09.2018, pričom na vyšetrenia chodí v pravidelných 6 - mesačných intervaloch.

14. Uznesením Okresného súdu Bratislava IV č.k. 13P/13/2019-163 zo dňa 27.11.2019, právoplatným dňa 28.12.2019, súd konanie prerušil do právoplatného skončenia konania iniciovaného otcom maloletej, o návrat maloletej do krajiny obvyklého pobytu.

15. Centrum pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže podaním doručeným súdu dňa 20.01.2023 (č.l. 296 v spise) oznámilo, že právny zástupca otca sa rozhodol nepodať Žiadosť o návrat maloletej do krajiny obvyklého pobytu v zmysle Haagskeho Dohovoru, ale zvolil cestu uznania a výkonu slovenských súdnych rozhodnutí na príslušnom americkom súde (rozhodnutie o rozvode, o úprave styku starej matky s maloletou a uznesenie o vycestovaní maloletej na dobu 90 dní), pričom z predložených listinných dokumentov príslušného amerického súdu vyplýva, že americký súd ponecháva prípad otvorený, avšak aktuálne čaká na výsledok konaní, ktoré prebiehajú na slovenskom súde.

16. Podľa kópie elektronického lekárskeho záznamu Bostonskej detskej nemocnice, 300 Longwood Avenue, Boston, MA 02115 zo dňa 01.06.2023 (č.l. 339 v spise), maloletá nasleduje reumatologický program v Bostonskej detskej nemocnici na diagnostiku juvenilnej idiopatickej artritídy.

17. Z potvrdenia L. zo dňa 26.05.2023 (č.l. 340 v spise) vyplýva, že maloletá je pacientkou očnej lekárky L..

18. Podľa potvrdenia Bedford Center Internal Medicine and Pediatrics zo dňa 25.05.2023 (č.l. 341 v spise) je maloletá vedená ako pacientka pediatričky P.

19. Z vysvedčenia základnej školy Bedford School District za akademický rok 2022-2023 (č.l. 344-345 v spise) vyplýva, že maloletá robí v triede veľké pokroky, je kooperatívna pri práci v malej skupine, ako aj v rámci celej triedy. Stala sa oveľa zanietenejšou účastníčkou, ktorá sa rada zapája do diskusií v triede. Maloletá je motivovaná študentka, ktorá je vždy ochotná pomôcť svojim rovesníkom.

20. Z potvrdenia New Morning Schools - programu školského veku zo dňa 25.05.2023 (č.l. 347 v spise) vyplýva, že maloletá je v ich školských programoch od 07.09.2022 a cena za týždeň daného programu je 80,- dolárov, pričom tieto náklady sa uhrádzajú za týždeň počas školského roka, od septembra 2022 do júna 2023.

21. Podľa Certifikátu Preply vystaveného A. generálnym riaditeľom (č.l. 349 v spise), maloletá úspešne absolvovala 29 hodín japonských lekcií s lektormi overenými Preply.

22. Z výpisu o komunikáciách medzi maloletou a otcom maloletej, maloletou a starou matkou maloletej (č.l. 356 v spise) vyplýva, že komunikácia prostredníctvom Skype medzi otcom a maloletou sa uskutočňuje v pravidelných intervaloch trikrát za mesiac od júna 2022 a so starou matkou dvakrát za mesiac od septembra 2022.

23. Podaním doručeným súdu dňa 30.06.2023 žiadal otec o preskúmanie zdravotnej spôsobilosti matky, resp. vyžiadanie si potvrdenia o jej zdravotnom stave.

24. Otec sa na pojednávaní konanom dňa 04.07.2023 vyjadril (prostredníctvom právneho zástupcu), že komunikácia prostredníctvom aplikácie Skype medzi otcom a maloletou trvá pár minút, najdlhšie to bolo 12 minút, pričom maloletá ju ukončí, napr. s tým, že musí ísť do školy. Časový termín komunikácie pritom navrhla samotná matka. Má za to, že podmienky, ktorým maloletá v Spojených štátoch amerických žije, nie sú pre toto konanie významné. Matka sa len snaží o legalizáciu neexistujúceho zákonného stavu, ku ktorému došlo tak, že matka pri návrhu na súd ohľadom nahradenie súhlasu otca s vycestovaním zavádzala, samotné rozhodnutie, ktoré obmedzovalo jej pobyt v zahraničí nerešpektovala, nevrátila sa s maloletou. Návratové konanie je prerušené, americké súdy čakajú na rozhodnutia Slovenských súdov. Samotné americké súdy pri tom právomoc Slovenských súdov uznávajú. Maloletá je občanom Slovenskej republiky, narodila sa tu, má tu svoje väzby tak užšie, ako aj širšie, následne bola matkou násilne premiestnená do Spojených štátov amerických. Matka pri tom v Spojených štátoch amerických nemá stabilné korenie, žila niekoľko rokov v Rusku, potom sa s rodinou presťahovali do Spojených štátov amerických a neskôr sa celá rodina presťahovali na Slovensko. Nejedná sa tak o stabilné zázemie matky.

25. Z výsledkov testov vystavených Bedford Center Internal Medicine and Pediatrics zo dňa 10.07.2023 (č.l. 536-538 v spise) vyplýva, že matke boli vykonané testy na marihuanu, amfetamíny, barbituráty, benzodiazepíny, metabolit kokainu, opiáty, PCP (fencyklidín), metadón, všetky s výsledkom negatívny.

26. Z listiny vydané Strednou školou McKelvie zo dňa 31.08.2023 vyplýva, že maloletá je zapísaná ako študentka na McKelvie Intermediate School na školský rok 2023-2024 (č.l. 540 v spise).

27. Matka na pojednávaní dňa 19.09.2023 doplnila, že to, ako sa vyvinula situácia v jej manželstve s otcom maloletej bolo veľkou výzvou, nakoľko otec maloletej bol už počas manželstva obžalovaný a neskôr odsúdený. Zostali s maloletou bez akejkoľvek podpory, nemali žiadne iné finančné zdroje, a zostali bez rodiny. V tom čase sa potrebovala spojiť so svojou rodinou, aby si upratala myšlienky, preto sa obrátila na súd a požiadala, aby jej súd umožnil stretnúť sa s jej rodinou, aby si to všetko premyslela. Jej pôvodným záverom nebolo zostať v Spojených štátoch natrvalo, avšak uvedomila si, že v Spojených štátoch amerických dostanú podporu rodiny, že maloletá bude mať prístup k výbornému vzdelávaciemu systému a budú žiť v komunite, ktorá je bezpečná a priateľsky orientovaná. Okrem toho, ako rodič si uvedomila, že tam bude môcť poskytnúť prosperujúcu budúcnosť pre maloletú. Z uvedených dôvodov požiadala súd, aby nahradil súhlas otca maloletej s presťahovaním a tým umožnil zdravý a dobrý vývoj maloletej. Od začiatku sa nachádza s maloletou na tom istom mieste, kde žije jej rodina. Býva tam jej sestra, ktorá má dve deti, a teda maloletá má sesternicu a bratranca. Matkin otec je americký občan a chodieval k nim na návštevu. Taktiež uviedla, že v čase, keď odišli bol už otec maloletej odsúdený a nemal možnosť normálneho kontaktu s maloletou. Počas celých piatich rokov súdneho sporu stará matka maloletej ani raz nevyslovila, že by chcela maloletú navštíviť. Nikdy nezrušila nijakú komunikáciu, ani do nej nezasahovala. Matka preukázala, že býva v prenajatom dome spolu so svojou sestrou, jej deťmi a jej snúbencom, ktorý je zároveň prenajímateľom nehnuteľnosti.

28. Matka titulom záverečnej reči (prostredníctvom PZ) uviedla, že má jednoznačne za to, že je v záujme maloletej, aby jej život bol v Spojených štátoch amerických. Taktiež má za to, že jednoznačne boli preukázané okolnosti na základe ktorých matka opustila Slovenskú republiku a nemala inú možnosť ako odchod zo Slovenska, aby maloletá mala stabilné, bezpečné výchovné prostredie.

29. Právny zástupca otca naďalej považoval návrh matky za účelový. Tvrdil, že matka neuniesla dôkazné bremeno, že vystaňovaním sleduje najlepší záujem maloletej. Matka pred vycestovaním do zahraničia, v roku 2018 všetky záležitosti na Slovensku uzavrela. Vystaňovala sa z bytu za pomoci svojho otca a žiadnemu rodinnému príslušníkovi neoznámila, že do zahraničia odchádza, že požiadala o vydanie neodkladného opatrenia a ani nedala a nezanechala na seba žiadny kontakt. Nikto z rodiny nevedel, teda ani otec, ani stará matka, ani ostatné príbuzenstvo otca, kde sa maloletá nachádza, pretože maloletú

v čase ako jej určil súd po uplynutí doby 90 dní na Slovensko nevrátila. Ani po uplynutí tejto doby s nikým nenadviazala kontakt. Po dobu 2 až 3 roky odmietala sprostredkovať kontakt otca s maloletou a dokonca ani nesprostredkovala kontakt so starou matkou, ktorá mala upravený styk s maloletou súdnym rozhodnutím. Matka sa teda aktuálne v zahraničí nachádza s maloletou, ale pobyt maloletej v zahraničí je nezákonný. Matka neuvádzala voči súdu pravdivé informácie, keď žiadala o nariadenie neodkladného opatrenia. Jej návrh je založený na klamstvách. Vyjadrenie matky o zmene pomerov po rozvode manželstva sú nepravdivé, pretože na Slovensku mala podporu a zázemie, o čom svedčí fakt, že od roku 2015 s otcom maloletej nevedli spoločnú domácnosť.

30. Kolízny opatrovník mal vzhľadom na vykonané dokazovanie a rozhovor s maloletou za to, aby súd návrhu v celom rozsahu vyhovel.

31. Podľa čl. 5 zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

32. Podľa § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), Ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

33. Súd v konaní na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že z pohľadu záujmu maloletej je vyhovieť návrhu matky na nahradenie súhlasu s presťahovaním maloletej do USA, s ohľadom na všetky okolnosti najlepším riešením.

34. Možno sa stotožniť s námietkou otca, že matka, jednostranným rozhodnutím nevrátiť sa v roku 2018 z územia USA na Slovensko, jednoznačne prispela k narušeniu väzieb maloletej s rodinou otca. Pochopiteľné sú aj výhrady otca k spôsobu zmeny pobytu maloletej (ku ktorému nedošlo zákonným spôsobom, a aj preto súd ustálil, že má právomoc vo veci konať a rozhodnúť, napriek tomu, že už v čase začatia konania maloletá žila s matkou v USA), akým matka postupovala, keď sa jednostranne rozhodla zostať s maloletou v USA (hoci samotné rozhodnutie matky žiť s maloletou v USA je s ohľadom na všetky okolnosti pochopiteľné), namiesto toho, aby najprv žiadala o nahradenie súhlasu otca s vysťahovaním súdu (čím by sa predišlo vzniku ďalších konaní, a to aj v USA, uľahčilo by to priebeh súdneho konania a samotné dokazovanie), tak matka namiesto toho o zmene pobytu maloletej rozhodla prakticky sama. Matke možno vytknúť aj to, ako pristúpila k pokračovaniu kontaktu maloletej s rodinou otca a s otcom samotným, keď osobná komunikácia (na diaľku), medzi starou matkou maloletej a maloletou bola umožnená až v jeseni 2020, teda prakticky 2 roky po odchode maloletej z územia Slovenskej republiky do USA.

35. Konkrétna vec má však osobitosť, ktorá má na posúdenie a rozhodnutie má zásadný vplyv. V roku 2018, ešte pred tým, ako matka žiadala o nahradenie súhlasu otca s vycestovaním do USA na tri mesiace, bol otec odsúdený (v súvislosti s drogovou trestnou činnosťou a začal vykonávať uložený 10 ročný trest odňatia slobody, na základe rozhodnutie Okresného súdu Malacky v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1T/200/2016), pričom výkon trestu má trvať do 02.03.2018. Táto skutočnosť bola súdu známa jednak z úradnej činnosti, nebola nijako spochybňovaná ani účastníkmi konania. Táto skutočnosť

samozrejme neznamená, že sa v dôsledku nej akokoľvek znížili rodičovské práva otca, v každom prípade mala za následok, že matka sa stala jediným rodičom, ktorý mohol byť maloletej dennodenne nablízku, na rozdiel otca, ktorý sa do tejto situácie dostal vlastnou protiprávnou zavinenou trestnou činnosťou. Nejedná sa teda o situáciu, keď jeden rodič bez súhlasu druhého rodiča, ktorý sa môže o dieťa rovnocenným spôsobom starať, presťahuje dieťa tak, že druhému rodičovi styk zamedzí. V tomto prípade otec nemal v čase odchodu matky USA, resp. v čase, kedy sa mala matka podľa nariadeného neodkladného opatrenia vrátiť, možnosť rovnocennej starostlivosti o maloletú, a to v dôsledku vlastného správania a konania, pre ktoré bol odsúdený a obmedzený na osobnej slobode.

36. Presťahovanie maloletej do USA malo samozrejme za následok prerušenie kontaktu tak so samotným otcom, ako aj s rodinou otca, predovšetkým so starou matkou, ktorá mala a stále má súdom upravený osobný styk s maloletou (rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 25P/99/2016-44 zo dňa 21.11.2016).

37. Samotné rozhodnutie matky (hoci nie postup, ako ho matka zrealizovala), je, ako už bolo uvedené vyššie, pre súd pochopiteľné. Matka a otec už mali aj pred nástupom otca do výkonu trestu vzájomný vzťah rozvrátený, o rozvode manželstva bolo rozhodnuté v jari 2018. Matka už na území Slovenskej republiky nemala žiadnych príbuzných, boli tu len príbuzní otca, pričom vzťah s nimi, resp. so starou matkou bol už v roku 2018 komplikovaný (poukazovala na to stará matka maloletej aj v osobitnom konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. B4-17P/16/2018). Za týchto okolností, ak matka stála pred víziou, či má žiť v USA, kde má príbuzných, alebo má žiť na Slovensku, ktoré nie je krajinou jej pôvodu, žiadni príbuzní jej tu nežijú, je pre súd pochopiteľné, že považovala za lepšiu možnosť USA (hoci je znovu potrebné zdôrazniť, že postup jednostranne sa rozhodnúť bez súhlasu súdu ostať v USA nebol správny).

38. Súd mal preukázané, že maloletá má v USA vytvorené riadne podmienky pre zdravý vývoj. Býva s matkou u matkinej sestry s jej rodinou, má zabezpečenú zdravotnú starostlivosť, školskú dochádzku, prospieva, má postarané aj o voľnočasové aktivity, má pri sebe prítomnosť rodiča, ktorý jej môže byť dennodenne nablízku, starať sa o ňu. Súd mal taktiež za preukázané, že matka si upravila pomery, v porovnaní s problémami s drogami, ktoré mala v minulosti, si ich upravila zásadne, matka drogy neberie (preukázala to aj lekárske vyšetrenie a je to možné odvodiť si aj z ostatných potvrdení o zabezpečení starostlivosti o maloletú v USA, matka si našla prácu (s príjmom nepochybne nadpriemerným oproti priemernej mzde v Bratislave, ako to vyplynulo s dokladov o príjme zakladaných matkou). Hoci je pravdou, že pokiaľ ide o starostlivosť o maloletú, či už školskú dochádzku, zdravotnú starostlivosť, voľnočasové aktivity, možnosť prenájmu bytu, tieto možnosti by matka a maloletá aj v Bratislave, je pochopiteľné (z pohľadu argumentácie matky), že ak tu je pre matku možnosť voľby, v jej prípade víťazí prostredie s kontaktom na jej vlastných príbuzných, pred prostredím príbuzných otca. Súd sa však nestotožnil s tým, že matka sleduje len vlastný záujem. Ak sa matka rozhodovala, v situácii, keď bolo jasné, že na výchovu maloletej bude jediným rodičom, ktorý bude k dispozícii (otec by mohol byť k dispozícii len pre občasný kontakt), či uprednostní prostredie v USA, nemožno to vyhodnotiť, že matka sledovala výlučne vlastný záujem. Ak za týchto podmienok vyhodnotila, že sa v USA dokáže postarať o maloletú lepšie (a súd pri tom mal preukázané, že sa o maloletú dokáže bez problémov postarať), súd nepovažoval konanie matky za konanie sledujúce výlučne záujem matky, ale zároveň za sledujúce záujem maloletej.

39. Rozhodnutie matky nepochybne malo vplyv na zachovanie vzťahov tak s rodinou otca maloletej, najmä so starou matkou, s ktorou by v prípade, že by žila na Slovensku, mohla mať aj osobný kontakt, a do istej miery aj na zachovanie vzťahov s otcom. Ten síce má len obmedzenú možnosť fyzického kontaktu (s ohľadom na výkon trestu), odchodom maloletej do zahraničia sa tento kontakt zamedzil ale úplne. Malo vplyv aj na zachovanie vzťahu s kultúrou na Slovensku, so slovenským prostredím, so slovenským jazykom. Nakoľko však maloletá má aj päť rokov po začiatku výkonu trestu v otcovom prípade, k dispozícii rodiča, ktorý jej poskytuje starostlivosť na dennej báze, zabezpečuje plnenie jej materiálnych potrieb, dokáže jej zabezpečiť výkon školskej dochádzky, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti, voľnočasové aktivity, tieto s ňou aj tráviť, tento benefit preváži. Samotné väzby k Slovensku je stále možné, hoci je pravdou, že len v obmedzenejšej miere, udržiavať. Od leta, resp. jesene 2022 je tak otec, ako aj stará matka s maloletou v kontakte (prostredníctvom aplikácie SKYPE). Je tu teda stále možnosť postupne rozvíjať vzťah tak k Slovensku ako rodnej krajine, ale predovšetkým znovu rozvinúť vzťah k starej matke, ktorý utrpel práve kvôli odchodu maloletej do USA, ako aj samozrejme rozvíjať vzťah k otcovi, ktorý síce utrpel predovšetkým kvôli otcovmu odsúdeniu, ale samozrejme situácia sa

odchodom matky s maloletou a nevrátením sa ešte viac skomplikovala. Z pohľadu záujmu maloletej to však podľa súdu nemožno realizovať na úkor zabezpečenia starostlivosti jediným rodičom, ktorý má aktuálne možnosť o maloletú sa starať, teda na úkor zabezpečenia starostlivosti matkou, ktorá si medzičasom vybudovala zázemie v USA.

40. Súd napokon realizoval aj pohovor s maloletou prostredníctvom aplikácie SKYPE. Ten samozrejme (resp. v ňom prejavovaný názor maloletej) nie je jediným určujúcim kritériom pre rozhodnutie vo veci. V každom prípade však z neho vyplynulo naviazanie maloletej na prostredie v USA, jej vôľa zostať tam a nesťahovať sa späť na Slovensko, prostredie ktorého si už dnes ani nepamätá, je tam spokojná v škole, má tam mimoškolské aktivity. Ak teda otec matke vyčíta (a treba povedať, že táto výčitka je oprávnená), že matka neoprávnene zmenila pobyt maloletej, rozhodnutím, že sa má maloletá teraz vrátiť na Slovensko by predstavovalo z pohľadu súdu nepomerne väčší zásah do aktuálneho nastavenia maloletej, ako bolo presťahovanie, keď bola vo veku päť rokov, bola v tom čase v škôlke, vo výrazne detskom veku, dnes je o päť rokov staršia, má desať rokov, navštevuje školskú dochádzku, celá infraštruktúra týkajúca sa jej potrieb je aktuálne sústredená v USA.

41. S ohľadom na všetky tieto okolnosti súd považoval z pohľadu čl. 5 zákona o rodine pri hodnotení, či pre záujem maloletej bude lepším riešením nahradenie súhlasu otca s presťahovaním maloletej do USA, alebo zamietnutie návrhu matky, za lepšie riešenie nahradenie súhlasu otca a návrhu matky tak vyhovel.

42. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, kedy žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súd nevidel dôvod na priznanie trov konania ani z pohľadu ustanovenia § 55 Civilného mimosporového poriadku. Napriek tomu, že samotné konanie súviselo s jednostranným rozhodnutím matky, súd uzavrel, že matka sledovala aj pri rozhodovaní sa, či ostane žiť s maloletou na území USA, alebo sa vráti na Slovensko aj záujem maloletej. Ak aj súd vytkol matke spôsob, akým postupovala, aj postup, ktorý by súd považoval za správny, teda podanie návrhu na nahradenie súhlasu otca s presťahovaním maloletej, ešte pred tým, ako reálne matka zrealizovala, by malo za následok súdne konanie, na ktoré by sa vzťahoval taktiež režim § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.